

DABA-DABA

Rebolusyonaryo nga Pahayagan Pangmasa sa Panay

Tuig 11, Numero 1 Pebrero 1998

Editoryal: NAGBALIK ANG DABA-DABA!

Pebrero 1977 nabun-ag ang *Daba-Daba*. Sa suporta sang malapad nga masa kag kaalyado, nakilala kag nasustenir ang paggwa sini sa bug-os nga Panay. Apang may panahon nga naglisa sa husto nga linya ang Partido, naapektuhan man ini kag temporaryo nga nauntat sa paggwa humalin 1988.

Subong, nagbalik na ang *Daba-Daba*! Dala ang tampad nga komitment sa pag-alagad sa pumuluyo, naga-upod ini sa kahublagan sa pagpanadlong. Liwat naman niya atubangon ang katungdanan bilang reboluyonaryo nga pahayagan pangmasa sa isla sang Panay.

Nagbalik ini agud buksan naman ang iya mga pinanid nga mangin alagyan sang mga pananawan, tindog kag panawagan sang Partido kag iban nga pungsodnon-demokratiko nga organisa-yon sa nagkalain-lain nga mga isyu kag hitabo. Dala sini ang mga leksyon sang paglisa. Magaaligmat ini kag indi pagtugtan nga himuong alagyan ang iya mga pahina sa pagpalapta sang dalitan nga burges kag petiburges nga mga kaisipan.

Nagbalik ang *Daba-Daba* sa panahon nga ginadumdom naton ang mga leksyon sang daan nga demokratiko nga rebo-lusyon. Ini sa okasyon sang pagsaulog naton sang ika-100 nga pagsukat sang paghimakas sang aton katigulangan batuk sa Kolonyalistang Espanyol kag imperialistang Amerikano sang ulihi nga tinuig sang 1890s. Makita sa kasaysayan ang kahuyang sang burgis nga liderato. Pebrero man nga bulan

sang 1899 ginsakop sang imperialistang Amerikano ang Iloilo kag bug-os nga Panay.

Nagbalik ang *Daba-Daba* sa kahim-tangan subong nga nagalala ang krisis sa katilingban. Dungan sini, nagauswag naman ang kahublagan sa pagpanadlong sa Panay kag naga-abanse pasulong ang bag-o nga demokratiko nga rebo-lusyon sa bug-os nga pungsod sa pag-angkon sang demokrasya kag kahil-wayan nga sadto pa ginpakig-awayan na. Daku ang papel sang *Daba-Daba* bilang tagaanunsyo, taga-organisa kag tagapahulag santo sa husto nga panawagan sang Partido.

Ginakilala nga ang pagsustenir sining pahayagan nakasandig man sa suporta sang mga kaupod, masa kag kaalyado. Ang pagpadala ninyo sang mga balita, binalaybay, komentaryo, suhestyon ukon saway agud mapauswag naton ang pahayagan ginabuyok gid sang *Editorial Board*. Subong man, ginakalipay namon kon may inyo igabulig nga pinansyal kag materyal. ★

KAUNDAN

- > **Kalaglagan sang El Nino:**
Sin-o ang Tagtuga? p.2
- > **Mayo Eleksyon 98: Ang Magansal nga Peryahan** . . p.3
- > **Istorya sang Gasolina, Dolyar kag Piso** p.4
- > **Mga Balita** p.6
- > **Binalaybay** p.8

Kalaglagan sang El Nino: *Sin-o ang Tagtuga?*

Nagsugod na sa pagsabwag sang kalaglagan sa Panay ang malawig nga tig-ilinit nga ginatawag "El Nino".

Sa bahin sang produksyon sang palay kag mais mga P115 milyones ang inisyal nga kahalitan -- P62.5 milyones sa Iloilo kag P24 milyones sa Antique. Mga 30 porsyento sang ani nga palay sa Capiz ang nasamad sining *second cropping*.

Ining makahalanguyos nga hitabo, nga nagapangdalasa indi lang sa aton pungsod kundi sa bug-os nga kalibutan man, magabuhin sa mahina na nga produksyon sang palay sang masobra 1 milyon metriko toneladas.

Dugang pa, sa Nakatundan nga Kabisay-an lang, maganubo pa gid ang hulik nga mga isda sa pag-init sang tubig sa kadagatan. Bangud ang isda pareho sang tuna, galungong kag sardinas magapangita sang mabugnaw nga mga lugar. Mas maganubo ang produksyon sang bangrus kag magaiwat ang semilya sini. Samtang ang mga peste -- apan, ilaga, aratay mahimo man magaluntad pareho sa "birds' flu" sa Hong Kong.

Ang lapnagon nga pagkaguba sang aton kapalibutan amo ang pinaka-gilayon nga kabangdanan kon ngaa may El Nino.

Wala nagatiko ang tudlo sang gubyerno kag mga bayaran nga propagandista sang dumuluong nga kapitalista pareho sang **Green Furom** kag **Greening Panay** sa pagbasol sa mga imol nga kaingero ukon manug-uling. Sila kuno ang gintunaan sang lapnagon nga pagkalbo kag pagkatiphat sang kabukiran, kag sa pagpamala kag pagkapatay sang mga kasubaan. Ang isang-kahig, isang-tuka nga mga gamay nga mangingisda sa mga tab-ang kag dagat ang masami nga tapalan nila sa pagkahilo sang kadagatan, katungan kag lawa kag sa pagkaguba sang coral reefs sang aton palangisdaan.

Ining mga akusasyon nila, indi bala pagpanghugas sang ila duguon nga mga kamot nga puno sang hamham nga pabor kag pilak? Bangud, kon aton usisaon, kahimbon sila sang mga imperyalista sa pagtuga sining El Nino ukon sang La Nina man.

Sila ang matuod nga may kriminal nga responsibilidad: ang dalagku nga opisyales sang gubyerno nga nagapamanggad sa pwesto. Sila ang mga gobernador, mga kongresman, mga senador, opisyales sang kabinete, kag siempe pa, ang presidente sining papet nga pungsod. Kag amo man sanday kapitan, medyor, koronel, kag heneral sang AFP kag PNP. Sila ang mga mabangis nga ayam sang mga dalagku nga tag-iya sang mga trosohan, mga minahan kag kapitalista nga pangisdaan. Sila nga nagpasar kag nagapatuman sang GATT-WTO, APEC, Mining Act of 1995, Fisheries Code kag madamo pa nga kontra-pumuluyo kag kontrademokratiko nga hagna kag polisiya.

Kon ugaton pa gid naton, resulta ini sang pangkalibutanon nga krisis sang kapitalismo.

Sa ila pagkadaluk sang daku nga ganansya kag magamhan ang kalibutan, umpisa pa sa dtong dekada 70 ang poderoso nga mga dumuluong nga monopolyo kapitalista waay kutod sa pagkutkot, paghaw-as kag paghakot sang mga hilaw nga manggad halin sa mga kolonya kag malakolonya nga pungsod sang Latin America, Africa kag Asya pareho sang Pilipinas.

Ginpalala pa gid ining malaut na nga kahimtangan sang kapabayaan kag kagarukan man sang mga idu-idu nga reaksyunaryo nga gubyerno ilabi na ni Ramos. Higot sa liog nangin anta sila nga kahimbon sang mga imperialista nga US, Japan kag Germany sa patuyang nga pagwasak sang aton mga duna nga manggad pareho sang mga minerals, tablon, isda, iban pa nga hilaw nga materyales.

Tunay nga Pagbag-o, Indi Tapal-tapal lang. Kon amo, ining ginaatubang naton nga problema indi malubad paagi sa pangtapal-tapal nga mga plano sang gubyerno ni Ramos. Daw salompas lang ini sa balatian nga kanser.

Ang dapat naton himuong amo nga aktibo ibuyagyag kon ano ang puno kag punta sinining isyu sang El Nino. Ang subong nga eleksyon pwede gid nga palaagyan agud ibuyagyag ini samtang ginasukot ang mga pulitiko sang ila kuno magbulig sa panahon sang balagtik kag tiggulutom.

Kutob nagapabilin nga atrasado, agrarian kag indi industriyalizado ang ekonomiya kag ginadiktahan sang mga dumuluong nga monopolyo kapitalista ang programa sang gubyerno labing magalaut pa ang madangtan sang madason nga mga henerasyon. Gani, para sa ila kasalbaran, dapat lang nga maghugpong kita sang kusog agud ibagsak ang papet kag reaksyunaryo nga gubyerno. Kag buslan ini sang tunay nga demokratiko nga gubyerno sang pumuluyo.

=====

Sa sini lamang nga masiguro ang implementasyon sang tunay nga reforma sa duta kag pungsodnon nga industriyalisasyon. Malikawan ang mga kaingin, pagpanablon, pagpang-uling kag ilegal nga pagpangisda bangud ang tagsa-tagsa may siguro nga pangabuhian kag kolektibo nga ginabululigan ang interes sang tanan.★

Mayo Eleksyon 98: Ang Magansal nga Peryahan

Indi na gid mapunggan sang Pirma ukon Cha-cha kay pila na lang ka bulan Mayo nga eleksyon na. Sa subong waay patay pa-kontest saot kag kanta ining mga tangkuloy nga pulitiko nga nagasakar magpresidente ukon konsehal honorable sang banwa.

Pero malubad gid bala sinining eleksyon ang krisis pang-ekonomiya subong?

Kon magpati ka sa mga palasik laway-promisa sang mga pulitiko, ang sabat nila: Huo.

Ang sabat naman ni Tsirman Armando Liwanag sang Partido Komunista sang Pilipinas: Ang Mayo nga eleksyon kaangay lang sang umalagi nga magansal nga peryahan.

Wala kinatuhatay sa nagtaliwan, ang subong nga eleksyon buraw sang mga tradisyunal nga pulitiko sang mga mapanghimulos nga sahi. Gani wala sang malauman nga matib-on ngila ang malapad nga interes ukon masabat ang mga sandigan nga demanda sang pumuluyo.

Kon aton usisaon sa presidensyal nga lebel, halos tanan sila mga direkta nga eredero ukon tawu-tawo sadto sang pasista nga diktaduryang Marcos. Kada isa sa ila nagapalumbaanay sa pagsunod sa mga dikta sang International Monetary Fund (IMF), World Bank (WB) kag World Trade Organization [WTO], sa gahum sang mga imperialista kag mga

multinasyunal nga kumbuyahan kag mga bangko. Sin-o sa ila ang may kaisog magsakdag nga makatindog-sa-kaugalingon, mapataas suhol sang mga mamumugon, mapanubo presyo sang mga balaklon, kag tunay nga reforma sa duta? Wala gid bisan isa sa ila.

Maathag nga sa sining eleksyon palig-unon pa gid sang nagahari nga pakson ang ila pulitikal kontrol sa reaksyunaryo nga gubyerno. Sa pagka-matuod, labi pa nga maga-igting ang pag-ilinaway sang mga reaksyunaryo bangud nagagamay na lang ang ginaagawan nila nga karne sa tul-an.

Tinguhaon man nila nga engganyuhon ang malapad nga masa sang pumuluyo sa reformista nga karnabal. Pero sa isa man lang ini ka panahon. Sa gihapon mas magadalom pa ang disgusto sang pumuluyo sa nagaluntad nga sistema bangud wala man sang sandigan nga pagbag-o sa pangabuhian.

Sa anupaman, pwede mahingalitan sang pumuluyo ang mga bentaha nga makuha nila sa reaksyunaryo nga eleksyon pabor sa ila kabilugan nga interes. May pila ka progresibo nga kandidato, ilabi na sa lokal nga lebel nga pwede makadala sang mga makipumuluyo nga isyu, mapamatukan ang militarisasyon sa kaumhan kag iban pa sigun sa kabaskog sang mga organisasyon sang pumuluyo.

Ibuyagyag, indi pagbotohon mga kandidato nga direkta eredero sang pasista nga diktaduryang Marcos. Sila pareho kanday De Venecia, Estrada, Gordon, Angara, Ruben Torres, General De Villa, General Lim kag Col. Barbers. Bisan indi direkta naangot sa napukan nga diktadurya, si Macapagal tama man ka anta nga ayam-ayam sang IMF-WB, GATT-WTO. Si Col. Honasan isa sa mga prinsipal nga mga utok sa pagtortyurmarder kanday anay Bayan Tsirman Ka Rolando Olalia kag iya drayber Leonor Alaylay samtgang sanday General Biazon kag Abadia masupog nga tagpatuman sang LIC [low intensity conflict] nga

istratehiya sang total war nga nagtuga indi masaysay nga kahalitan sa pumuluyo.

Sa kabilugan, sin-o man ang magabulos kay Gen. Ramos anihon niya ang indi malubad-lubad nga krisis sang nagahari nga sistema kag ang nagasingki pa ang kaakig sang naga-alsa nga pumuluyo.

Ikaw -- gusto mo man bala magpa-ele-ele sa mga promisa sang mga pulitiko?

Pero, mag-andam ka! Basi bala pitiksintas waay eleksyon kay gusto pa gihapon ni Gen. Tabako y Viajero magkukkop sa pwesto. **Patay kang bata ka, mabalik ang layi militar!** ★

ISTORYA SANG GASOLINA, DOLYAR KAG PISO

Kon magkadto ka sa tindahan, mabatyagan mo gid ang pagmahal sang tanan nga balaklon. Bisan ordinaryo nga manuglibod isda mahambal sa imo: "Noy, mahal ang bangros ko bangud nagsaka ang presyo sang gasolina. Kag amo man ang dolyar."

Husto matuod. Alagisod ang pagsaka sang presyo sang langis. Halin sang Hulyo 1997, naglab-ot masobra P45 ang bili sang isa ka dolyar sang US. Ngaa subong Malawig ini nga istorya, Nonoy. Pero kon diretsuhon naton sa atay-atay ang problema, maangut ini sa mga polisiya sang rehimeng US-Ramos.

===== **D**
ABA-DABA/Pebrero '98 **4**

Sa idalom sang "Pilipinas 2000", ginbuksan sang rehimeng Ramos ang ekonomiya sang pungsod para sa wala kontrol nga pagpasulod sang mga dumuluong nga monopolyo kapitalista.

Interes sang mga dumuluong nga monopolyo kapitalista nga diri sa Pilipinas itampok ang sobra nga produkto nila sa mataas nga presyo. Katulad ini sang mga panapton, sapatos, salakyan produkto nga elektroniks (TV, betamax, kompyuter), mga hampa-ngangan. Kag bisan ang mga produkto nga agrikultural kag iban nga prutas.

Isa ka interes man nila amo ang pagpasulod sang sobra nga kapital. Barato ang balor sang kusog-pangabudlay sang mga mamumugon kon diri sila magpatikang sang negosyo.

Ini tanan gin-impake paagi sa pagpundar sang organisasyon nga Asia-Pacific Economic Cooperation nga ginapangunahan sang imperialismo nga US.

Bilang miembro sang APEC ang Pilipinas padayon gihapon nga makap-kignegosyo sa luwas. Pero indi sang human nga produkto. Kundi sang hilaw nga materyales. Ini bangud indi industriyalisado ang aton pungsod. Indi makakumpetensya ang mga produkto naton sa iban nga pungsod nga abanse ang ekonomya.

Pruweba sining pagka-pyerde amo nga permi lang may depisit ukon resto sa negosyohanay ang ekonomya nga nagaandar sa polisiya ni Ramos. Suno sa Asian Development Bank, sa bilog nga 1997 magalab-ot sa 10 bilyones dolyares ang depisit. Buot hambalon, kulang ang kita nga dolyar halin sa pag-eksport sang hilaw nga materyales nga ibayad sa gin-import nga mga produkto.

Ano naman ang himuong sang gubyerno? Magpangutang sa IMF kag iban nga bangko para itabon sa depisit. Kag siempre, bangud nagapangayo ka

=====5

DABA-DABA/Pebrero '98 pabor sundon mo ang mga dikta sang IMF. Ini pareho sang debalwasyon sang peso, panubuon sweldo sang mga mamumugon, pagbaligya mga propyedad sang gubyerno kag wala kontrol sang ekonomya.

Nahibaluan mo bala, Nonoy, kon pila ang utang sang gubyerno sa luwas? Antes ang Hulyo 11 nga debalwasyon, nagalab-ot ini sang 44 bilyones dolyares.

Nagapangutang man ang gubyerno sa pribado nga mga korporasyon. Halimbawa, sa Caltex, Shell kag Petron. Ining mga korporasyon sa langis magabawi naman sang ila kita sa wala untat nga pagpataas sang gasolina, krudo, gas kag iban nga produkto halin sa langis. Wala kontrol sini ang gubyerno bangud may polisiya nga "deregulasyon" sa industriya sang langis.

Ano ang natabo sa kapital sang mga dumuluong nga imbestor?

Hambal ni Ramos kon magsulod ang mga imbestor magaandar ang ekonomiya. Makahatag ini sang pangabuhian sa pumuluyo kag makalagas kita sa iban nga mga "tigre" nga ekonomiya pareho sa Taiwan kag South Korea. Daku nga kabutigan ini, Nonoy. Sa subong nga panahon, wala ginabutang sang mga dumuluong ang ila kapital sa produksyon. Kadaman wala gani dala nga kwarta, kundi papeles kag laway lang!

Sugiran ko ikaw. Mas makagnansya sila kon ibutang ang ila mga dolyar sa aton mga bangko para hingalitan ang mataas nga interes. Ang iban ginapatad nila sa pagtaas-nubo sang balor sang bayluhanay sang dolyar sa istak-market. Ini sa malip-ot ang

ginatawag nga ispekulasyon ukon pasimpalad nga pagpatad sang kapital.

Kon hinali gani nga kuhaon sining mga kapitalista ang ila kapital (dolyar) paggwa sa pungsod kay naga-ispekular

sila nga menos ang ila maganansya ukon sa iban nga rason -- nagatuga ini sang imbalanse sa ekonomya. Nagadamo ang nagapangita sang dolyar gani nagataas ang balor sini kon bayluhan sa pisos.

Ini ang nagakatabo subong sa madamo nga pungsod sa Asya. Bisan ang mga ginabansagan nga "tigre" nga mga ekonomya nagakupos na.

Karon nga nasaysayan ka na, mabilib ka pa Nonoy sa "Pilipinas 2000" ni Ramos? ★

MGA BALITA **MGA BALITA **MGA BALITA

Selebrasyon sang ika-29 Anibersaryo sang PKP

Upod sa pumuluyo puno sang militansa nga ginselebrar sang mga cadre kag katapu sang Partido, mga Pulang kumander kag hangaway sang New People's Army [NPA] ang ika-29 ka tuig nga pagsukat sang pagkatukod liwat sang Partido Komunista sang Pilipinas (PKP)sa tatlo ka magkatuhay nga mga sonang gerilya sang Panay.

Sa isa ka lugar sang Nasidlangan nga Prente masobra 200 ka pumuluyo halin sa pila ka baryo kag sityo ang nagtambong sa anibersaryo sang PKP. Pila ka aktibistang masa sang mga organisasyon sang mangunguma ang malipayon nga nag-amot sang ila mismo mga komposo kag iskit-drama.

Sa sini man nga okasyon, nanawagan ang isa ka senyor nga cadre sang Partido kag katapu sang Nonito Aguirre, Sr Command sa malapad nga pumuluyo nga mag-organisa kag magpabakod sang ila kaugalingon nga kusog agud pamatukan ang Mining Act of 1995 nga nagasugod na panalasa sa halos katunga sang kadutaan sang Panay.

Sa sur nga prente, nagpasundayag man sang isa ka simple nga programa pangkultura ang isa ka yunit sa NPA sa idalom sang Napoleon Tumagtang Command. Maluwas sa

mga masa, may nagtambong man nga mga dinapit nga bisita halin sa syudad.

Sa isa pa ka erya sa norte sang isla sekreto nga nagtipun-tipon ang mga pinili nga katapu sang mga organisasyon sang mangunguma, kababainhan, pamatan-on kag estudyante kag sang nahanunga nga pwersa. Ini ang labing una nga pang-publiko nga selebrasyon sang Jimmy Marfil Command sa anibersaryo sang Partido sugod ginlunsar ang Kahublagan sa Pagpanadlong sa nasambit nga sonang gerilya. Antes magtakup, ginpa-sidungan ang

mga 114 ka rebolus-yonaryong martir paagi sa binalaybay ni Jose Ma. Sison kag rebolusyonaryong ambahanon, kasunod ang *International*. #

Welga sang Transportasyon

I-roll back ang presyo sang langis!
I-nasyunalisa ang industriya sang langis!

Ini ang nagalanog nga mga demanda sa gubyerno ni Gen. Ramos sang linibo nga mga drayber kag operator, kabataan-estudyante, mamumugon, imol nga taga-syudad, mangunguma, kababa-inhan, manginisda, tawong Simbahan kag propesyunal sa Iloilo, Guimaras kag Aklan kadungan sa National Day of Protest sa bilog nga kapuluan sang Enero 27 batuk sa panibag-o nga pagsaka sa presyo sang langis.

Sang Enero 16 gintugatan sang Energy Regulatory Board (ERB) ang Shell, Caltex kag Petron nga magpasaka sang ila presyo sang langis. Gani, ang kada litro sang

premium gasoline nangin P13.30, regular gasoline nangin P11.58, ang diesel (krudo) nangin P8.33 kag ang gas P7.44. Insigida tumimbuok dayon ang bili sang bugas tubtub P50 ang gantang samtang ang iban nga sandigan nga kinahanglanon 12 porsyento ang ginsaka sa pinakamenus.

Una nga naglunsar sang ila pagpamatuk amo ang mga katapu sang FIFA (Federation of Iloilo Farmers Associations) sang Enero 22. Ginsundan ini sang sadsad-protesta sang mga miembro sang Bayan-Panay, LFS, Gabriela, Kaisog, KMU- Panay Labor Alliance, Piston kag iban pa sa mga mayor nga dalanon sang Iloilo City sa kaadlawan mismo sang Dinagyang, Enero 25.

Halos naparalisa ang transportasyon sang Enero 27 sa syudad kag sa kabanwahanan sang Iloilo, sa Aklan kag sa Guimaras bangud nag-untat biyahe ang mga drayber. Sa Iloilo, ginpa-munuan ini sang mga 3,000 nga katapu sang ICADA (Iloilo City Alliance of Drivers Association) upod sa malapad nga alyansa sang PRICE. Nagbuylog man ang mga pangpasahero nga motorsiklo sa syudad.

Bisan supak sa opisyal nga tindog sang liderato sang FIDA (Federation of Iloilo Drivers Associations}, nag-upod man sa welga ang masobra 80 porsyento sang mga miembro sini.

Nagpundo man ang komersyo sa tabuk nga isla sang Guimaras sang magbuylog protesta ang mga drayber, lakin ang mga operator sang mga pumpboat. Samtang sa Kalibo, ang mga aktibista sang LFS, College Editors Guild (CEGP)-Aklan, NUSP kag Samakan naglunsar sang mga noise barrage sa apat ka kolehiyo sang hapon sang Enero 27 samtang nagpundo biyahe ang mga salakyan. Resulta sini, naapektuhan man ang transportasyon sa Aklan-Capiz.

Sa amo man nga adlaw gintay-og sang mga malaparan nga welga kag martsa-rali ang mga sentro sang ekonomiya kag pulitika sang Negros, Cebu, Naga sa Bicol, Batangas, Bulacan, Laguna kag Metro Manila. Antes sini, Enero 26, ginparalisa na ang transportasyon sa Davao City, Cagayan de

Oro City, Butuan City kag Soccsargen (South Cotabato, Sarangani kag Gen. Santos City) sa Mindanao. #

Nagadaku, Nagasulong

Nagdaku ang katapuan sang Partido Komunista sang Pilipinas (PKP) sa kadam-an nga rehiyon; nakabawi madamo nga erya kag nakadebelopar sang mga bag-o pa; nagdugang ang mga Pulang hangaway kag nakalunsar sang madamo nga mga taktikal nga opensiba; kag labing nagpagsik ang kampanya kag kahublagang masa.

Ini ang mga talalupangdon nga mga kadalag-an sang rebolusyonaryo nga kahublagan sang tuig 1997 sa pagpamuno sang PKP nga ginsambit ni Tsirman Armando Liwanag sa iya mensahe sa ika-29 ka tuig nga pagsukat sang liwat nga pagkatukod sang PKP, Disyembre 26, "Ang Rebolusyon Nagaabante Pasulong".

Resulta sang Ikaduha nga Dungganon Kahublagan sa Pagpanadlong, natigayon ang pagpasad sang malapad kag dasok nga mga baseng masa. Ining mga erya ginabug-os sang mga 200 ka distritong gerilya kag masobra 450 ka baseng gerilya kag sona.

Halin sa mga nasambit nga mga baseng masa naglunsar sang mga madinalag-on nga operasyon militar ang mga NPA nga nakaani sang ginatos ka mga armas, suno sa pahayag. Talalupangdon sini amo ang mga ambus kag reyd sang mga platon sa Southern Tagalog pareho sa Rizal, Laguna, Quezon kag isla sang Mindoro. Sining ulihi lang, gindisarmahan sang mga Pulang gerilya sang 15 ka M-14 nga riple kag 7 karbin ang 22 ka mga CAFGU sa Davao City.

Inspirado sa mga naangkon nga mga ganar sang rebolusyonaryo nga kahublagan sa nagalapad nga sakup sang kaumhan, ang mga legal nga demokratikong kahublagan nagaabante man ilabi na sa kahimtagan subong nga madalom ang krisis pang-ekonomiya kag pangpulitika.

Isa na diri ang Septyembre 21 nga mga militante nga rali nga ginpasakupan sang masobra isa ka milyon nga pumuluyo sa bilog nga pungsod batuk sa malaut nga padihot sang rehimeng Ramos nga kambyuhon ang

reaksyu-naryo nga konstitusyon agud magpadayon siya sa poder. Sa Rizal Park lang sa Manila, mga 600,000 nga ralyista ang nagkondenar sa Cha-cha.

Sa pagtakup sang iya mensahe, hugot nga nagbilin si Tsirman Liwanag: "Sa masunod nga tuig, dapat pataason naton ang rebolusyonaryo nga paghimakas sa isa ka bag-o kag mas mataas nga lebel kag mag-ani sang mga kadalag-an sa tanan-nga-bahin agud mangin masinadyahon kag madinuagon ang selebrasyon sang ika-30 nga anibersaryo sa Partido." #

Contras, Padayon sa Pagpanggamu

Bistado nga mga gangster nga hubon sa Leon, nagsaylo sa pagpang-gamu sa pumuluyo ang mga rebisyunista nga Contras sa pila ka baryo sang Miag-ao, Iloilo.

Nagligad nga Nobyembre ang ila magamay kag nagapihak-pihak nga pwersa gindugangan halin sa Negros nga Revolutionary Proletarian Army-Alex Bongcayao Brigade [RPA-ABB]. Katulad sa mga tropa sang Philippine Army nagpangkota sila indi lang sa mga baryo kapitan kag konsehales sini kundi sa pumuluyo man. Kwarta ukon paray ang ginademandala nila.

Ginagatdan nila ang masa kon mahibal-an nga nagapasaka kag nagapakaon sa NPA. Pero kon sila ang magsaka sa balay, ang

bugas nga ibilin sa ila, bugas man gihapon sa pagbalik sang tagbalay.

"Wala gid kinalis sa army!" Akiq nga reklamo sang masa. "Ngaa indi namon pagpasakaon ang NPA? Kamo gani bisan isa ka haligi wala nakapatindog sa balay ko nga ini!" Sabat sang masa sa gangster nga RPA-ABB. #

TUGDO SA TINGULAN

*Sa pagtulo sang ulan
Nagakalipay ang duta
Kag sa iyang dughan
Kabuhi ang magausbong
Sa pagpanugdo sang kahublagan
Sa tingulan sang pagpanadlong.*

*Sa pagtupa sang ulan
Magaawas ang mga suba
Mga higko sang paglisa
Ipaanod sa masulog nga baha
Agud mabugras na ang paghulid
Sang husto nga linya kag sala.*

*Sa pagtulo sang ulan
Nagakalipay ang kaging nga duta
Nagabangag nga pilas magahilom
Sa pagmabdos sining kaagahan
Manugdo ang kahilwayan
Sa tingulan sang paghimakas.*

--Maya Moroporo
(Hunyo 1994)